

Raahesta on päästävä eroon!

Muutamien turhanpäiväisten pikkukaupunkien pesiytyminen Pohjanlahden rantamille on herättänyt ymmärrettävää ärtymystä Oulussa, jonka kaupankäynti näistä tekopelillä aikaansaaduista kauppaes- kuksista pahasti kärsii. Tilanteen korjaamiseksi on Pohjanmaan maaherra **Didrik Wrangel** lähettänyt kuningas **Kaarle XI:lle** kirjeen, jossa hän ehdottaa Raahen ja muidenkin haitallisten pikkukaupunkien hävittämistä tykkäänään.

"Ei Raaha kaupunki ole, vaan vähääppöinen kyläpahanen, joka on omin lupinsa ottanut kaupunkien oikeuksia", toteaa maaherra lehdellemme ja jatkaa: "Eikä se ole edes ainoa, Pietarsaari ainakin on toinen samanmoinen."

Talonpojillekin näistä kaupunginkuvatuksista on vain haittaa, sillä heidän tavaroilleen ei niissä anneta kunnon arvoa, koska "kaupunkilaisilla" itsellään on karjaa, peltoa ja kalavettä. Näin ollen talonpoika auttamattomasti köyhtyy.

Samasta asiasta on myös Oulun edustaja **Petter Nyman** tehnyt valtiopäivillä anomuksen, jossa todetaan Raahen tuottavan suurta vahinkoa ja johtavan Oulun kaupungin kerrassaan häviöön. "Tämä vaara on jokaisen nähtävissä jolla on silmät päässä ja järki tallella. Raahehan on perustettu paikkakunnalle, jossa Oulu on etuoikeutettu kaupunki, eikä Raahella ole minikäänlaisia kehittymisen ja edistymisen edellytyksiä", toteaa edustaja Nyman.

Kuningas Kaarle XI onkin nyttemmin määrännyt, että Pietarsaaren ja Raahen kaupungit ovat vuoteen 1683 mennessä siirrettävät naapurikaupunkiin Kokkolaan, Uuskaarlebyhyn ja Ouluun. Raahelaiset eivät kuitenkaan ole olleet kaupunkinsa muuttamisesta tietävinään, vaan puuhailevat edustajansa kautta Tukholmassa kuninkaallisen määräyksen peruuttamista.

Aika näyttää miten tässäkin kaplakassa vielä käy, mutta olisi aika hullunkurista, jos Pohjanlahden rannikolla olisi kaupunki toisensa perässä toistan- ssa syömässä niin ettei niistä mikään pääsisi koskaan kehittymään mihinkään. Jäämme seuraamaan tilannetta ja tiedoitamme siitä jos aihetta ilmaantuu.

1675

Tulliaita retuperällä

Kaupunkiamme ympäröi- sevän tulliaidan kunto on jälleen kerran vallan hei- kentynyt, niin että jänten ja muiden metsän elukoite- ten lisäksi siitä läpijuokse- vat laittomat kauppiat ja roskaväki huolimatta mää- rätystä 40 markan sakosta ja tavarannettämisestä. Maaherran käskystä onkin aidan kunnossapito jaet-

tu kaupunkilaisten kesken siten, että siitä tulee neljä jälleen kerran vallan hei- kentynyt, niin että jänten ja muiden metsän elukoite- ten lisäksi siitä läpijuokse- vat laittomat kauppiat ja roskaväki huolimatta mää- rätystä 40 markan sakosta ja tavarannettämisestä. Niin sanotun pikkutullin kautta laillisesti kulkevia muistutetaan siitä armosta,

että kaupunkiin tuotavasta halkokuumasta ei enää tar- vitse maksaa puolen äyrin vaskirahaa, vaan riittää tul- linhoitajalle maksuksi yksi hyvä halko jokaiselta kuor- malta. Heiniä ei saa kau- punkiin edelleenkaan tuoda takkavitalla kantamuksissa, vaan on ne kerättävä koko- naisiksi tai puolikuormiksi, joilta tulli maksetaan.

Uusimman tullitilaston mukaisesti on kaupunkiimme saapunut viime vuoden kahden viimeisen kuukauden aikana tavaraa mm. seuraavasti:

- rukiita 38,5 nelikkoa,
- ohraa 40 nelikkoa,
- leipää 2 leiviskää
- nauriita 30 nelikkoa,
- humalaa 29 leiviskää 17 naulaa ja 1,7 nelikkoa,
- omenia 12 nelikkoa,
- rinkleitä 2 nelikkoa,
- viinaa, simaa ja olutta,
- hampua 340 nelikkoa,
- pellavia 4 leiviskää,
- heiniä 236 kuormaa,
- olkia 62 kuormaa,
- voita 226 leiviskää,
- maitoa puoli nelikkoa,
- sarvikarjaa 74,
- lampaita 39,
- sikoja 6,
- hevosia ja varsoja 14,
- kanoja 13,
- metsälintuja ja jäniksiä 63
- kettuja 4,
- oravan- ja jäniksennahkoja 4¾ kihtelystä,
- joutsennahkoja 1½ tikkuria,
- lihaa 16 naulaa,
- lohta 8½ nelikkoa, 1 leiviskä ja 5 naulaa,
- nahkiaisia ja kuivaa kalaa 32 nelikkoa,
- vuotia 24,
- hylkeenrasvaa 12 leiviskää,
- traania 1 nelikko,
- Ruotsin saippuaa,
- lankkuja 21,
- lautoja 4,
- halkoja 86 kuormaa ja 1½ syytä,
- tuohia 400 kappaletta,
- sysiä, tuhkaa ja tervaa 345 nelikkoa,
- katajanmarjoja ½ nelikkoa,
- puolukoita ¼ nelikkoa,
- tiiliä 580 kappaletta,
- kankirautaa 18 kipuntaa 11 leiviskää,
- terästä 3½ leiviskää,
- riilapysyjä 13,
- kivivateja 12,
- karttoja 2 tusinaa 2 paria,
- tahkoja 365,
- Lapin kenkiä 14 paria,
- tyynyäpäällisiä 18 kynärää,
- sarkaa 16 kynärää,
- hattuja 4,
- kistuja 2,
- pesupunkkia,
- vanna,
- kelkkoja 2,
- rekiä 2.

1670

Rehellisiä juomia Kaupunginkellariin!

Kaupunginkellari on vuok- rattu vuoden 1690 alusta alkaen laivanvarustaja **Simon Pilkarin** pidettäväksi. Koska kellarin palveluista on viime aikoina kulttu ar- vostelua, uusi vuokramies velvoitettiin siellä tarjoile- maan entistä rehellisempiä juomia.

Paikalle lähettämämme reporterin uutisoinnin mu- kaan juomat ovatkin ny- kyisin joltisenkin rehellisiä ainakin niiden vaikutuksista päätellen. Myös asiakkaat tuntuvat tyytyväisiltä, ainakin iltaa istunut **Sihveri Ollinpoika**, joka laajasti kiitteli juomien laatua jos- kin ehti myös hieman moi-

tiskella tarjoilun hitautta ennen kuin hänet ohjattiin lepäämään korttikaariin. Uudelle kapakoitsijalle Simon Pilkarille on annettu ohjeeksi, että tarjolla pitää olla useammanlaatuisia vii- nejä kuin vain espanjalaista ja ranskalaista – ainakin rein- ninviiniä, jotta yksi ja toinen ja varsinkin ylhäisemmät matkustavaiset voivat kau- punkiin tullessaan rahoil- laan saada palvelusta eikä kaupungille tule häpeää.

Myös Wismarin-mom- maa sekä Rostokin, Lyy- pekin ja Ruotsin olutta on oltava tarjolla, samoin kuin ulkomailta tuotuja palovii- noja. Maistraatti muistuttaa

1690

Tiesitkö tämän?
Onko laajan Taube-suvun jälkeläinen
1) Keijo Minerva
2) Tabe Slioor vai
3) ruotsalainen laulaja Evert Taube?
Oikea vastaus 3.

NELISATANEN Lisää uutisia: www.ouka.fi/aikamatkaoulu
Nelisatanen on Aikamatka Oulu -tapahtumassa ilmestynyt lehti. Nelisatanen ilmestyy kerran päivässä kahdeksan päivän ajan 27.8.-3.9.2005. Lehteä myydään Ouluhlissa.
Toimituskunta. Päätoimittaja: Kaisu Mikkola, Toimittajat: Markus H. Korhonen, Jukka Ukkola ja Tiiu Honkala, Toimituslähteet: Nina Teräslähti.

Katovuosien huhu:
LAPSET SYÖNEET VANHEMPIAAN KAJAANISSA
SIVU 3

Varo vainolaista
SIVU 3

NELISATANEN

Klaara Juhontytär syytteeseen noituudesta!

HORNASSA KÄYTIIN TUULENPYÖRTEELLÄ!

SIVUT 2-3

Tsaari suunnittelee KAUPUNKIA SUOLLE

SIVUT 2-3

Vaatimus Oulusta: RAAHE LOPETETTAVA

SIVU 4

TUOMARI HAJOTTI RAATIMIEHEN LOHIPADON

SIVU 3

Urheilu

Papinheittoa

Oulun triviaalikoulun en- tinen opettaja **Jacob Liebeck**, joka tunnetaan myös mm. Lybeckina ja Lijbecki- na, on joutunut väkivallan kohteeksi uudessa työ- paikassaan Pyhäjärvellä. Pappiskoulutuksen saanut Liebeck siirtyi Oulusta Py- häjärven kappalaiseksi.

Siellä hänen edeltäjänsä **Petrus Roniuksen** kaksi poikaa heitti kappalaisen kirkon aidan yli kahden talonpojan avustamana. Pa- pinheittoon ryhtyneet saivat maksaa tekosensa hengel- lään.

Pohjanmaalainen Lie- beck ehti ennen Oulua ja Pyhäjärveä toimia puupiir- rosten kaivertajana Turus- sa akatemian väitöskirjoja

varten sekä Pohjanmaan rykmentin saarnaajana. Vii- me mainitussa tehtävässä hän joutui sotavankeuteen Tanskaa vastaan käydyin so- dan aikana. Vapauduttuaan Liebeck jatkoi rykmentis- sään Liivinmaalla, kunnes hän rauhan palattua 1682 aloitti kolmivuotisen ope- taja-uransa Oulun triviaali- koulussa.

1680-luku

Seurapiiri

Upsalasta hääonnittelu

Osaavaan Ouluun on saapu- nut uuden ajan airuena hie- no uusi muoti Upsalasta. Paikallisiin seurapiirihäi- hin, joissa vihittiin Oulun triviaalikoulun vararehtori **Petrus Portin** ja neitsyt **Margareta Bochmöller**, on **Petrus H.Hoffren** sepit- tänyt uudenikäisen runo- muotoisen hääonnittelun.

Tämän teki mahdollisek- si se, että Hoffren painatti onnittelunsa Upsalan yli- opiston kirjapainossa, jossa kuvankäyttö on moderni- soitunut niin huikaisesti, että runoon voi liittää puupiir- roskuvitusta.

Hoffren painatti runoon pylväsparin. Siinä viini- köynnös terttuineen ja lehti- neen kipuaa pitkin kierteistä pylvästä. Lieneekö koriste ihan onnittelijan omaa käsi- alaa? Häistä tuli ikimuistet- tavat, sillä koskaan ennen ei koko kaupungissa ole mois- ta hääonnittelua nähty.

1680-luku

Upsalan yliopiston kirjapaino on modernisoitunut niin paljon, että runoon pystyi liittämään köynnöspilarikoristeet.

